

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет міжнародних відносин
Кафедра міжнародних відносин і регіональних студій

СИЛАБУС

нормативного освітнього компонента

«ПОЛІТИЧНА ГЕОГРАФІЯ КРАЇН І РЕГІОНІВ»

підготовки

бакалавра

спеціальності

**291 Міжнародні відносини, суспільні
комунікації та регіональні студії**

**освітньо-професійної
програми**

Міжнародні відносини

Луцьк – 2023

Силабус освітнього компонента «Політична географія країн і регіонів» підготовки бакалавра, галузі знань 29 Міжнародні відносини, спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії», освітньо-професійної програми «Міжнародні відносини».

Розробник: к.екон.н., доцент кафедри міжнародних відносин і регіональних студій Пікулик Оксана Богданівна

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

доц. Вознюк С.В.

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри міжнародних відносин і регіональних студій, протокол № 1 від 31 серпня 2023 р.

Завідувач кафедри:

проф. Коцан Н. Н.

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній ступінь	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	29 Міжнародні відносини 292 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації, регіональні студії» Міжнародні відносини бакалавр	Нормативний
Кількість годин/кредитів 150/5		Рік навчання 1-й
		Семестр – 1-й
ІНДЗ: немає		Лекції – 30 год.
		Семінарські заняття – 32 год.
		Самостійна робота – 78 год.
Мова викладання		Консультації – 10 год. Форма контролю: екзамен українська

II. Інформація про викладача

ППП Пікулик Оксана Богданівна

Науковий ступінь: кандидат економічних наук

Вчене звання: доцент

Посада: доцент кафедри міжнародних відносин і регіональних студій

Контактна інформація Pikulyk.oksana@vnu.edu.ua 0504380466

Дні занять : заняття проводяться у відповідності до розкладу занять, який розміщений на сайті <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу

Освітній компонент «Політична географія країн і регіонів» охоплює питання просторової організації політичного життя суспільства, систем політичних і адміністративних кордонів, просторового поширення політичних процесів та явищ.

2. Мета і завдання освітнього компонента

Метою освітнього компонента є вивчення особливостей формування політичної карти світу, територіально-політичних систем країн світу, вплив

політичних чинників на розвиток і розміщення господарських об'єктів та діяльність суспільства.

Основними завданнями освітнього компонента є вивчення та аналіз особливостей державної території, політико-географічного положення країн, функції державних кордонів, принципи періодизації розвитку політичної карти світу, класифікацій і типологій країн, форми правління та адміністративно-територіального поділу держав.

3. Результати навчання (Компетентності).

	Ефекти	Відповідний код критерію
Загальні компетентності	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.	ЗК 3
	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.	ЗК 4
	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	ЗК 7
	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	ЗК 8
	Здатність спілкуватися державною мовою усно і письмово.	ЗК 10
	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.	ЗК 12
Спеціальні (фахові) компетентності	Здатність аналізувати міжнародні процеси у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному.	СК 2
	Здатність застосовувати знання характеристик розвитку країн та регіонів, особливостей та закономірностей глобальних процесів та місця в них окремих держав для розв'язання складних спеціалізованих задач і проблем.	СК 9
Результати навчання	Знати принципи, механізми та процеси забезпечення зовнішньої політики держав, взаємодії між зовнішньою та внутрішньою політикою, визначення та реалізації на міжнародній арені національних інтересів держав, процесу формування та реалізації зовнішньополітичних рішень.	РН 04
	Знати природу та характер взаємодій окремих країн та регіонів на глобальному, регіональному та локальному рівнях.	РН 06
	Досліджувати проблеми міжнародних відносин, регіонального розвитку, зовнішньої політики, міжнародних комунікацій, із використанням сучасних політичних, економічних і правових теорій	РН 09

	та концепцій, наукових методів та міждисциплінарних підходів, презентувати результати досліджень, надавати відповідні рекомендації.	
--	---	--

5. Структура освітнього компонента.

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Сем.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль 1.						
Теоретичні основи вивчення політичної географії						
Тема 1. Політична географія як наукова дисципліна.	10	2	2	5	1	ДС /2,5
Тема 2. Держава як об'єкт вивчення політичної географії	14	4	4	5	1	ДС /5,5
Тема 3. Державні кордони, їх класифікація та функції	10	2	2	5	1	ДС /2,5
Тема 4. Державний устрій країн світу	10	2	2	5	1	ДС /2,5
Тема 5. Адміністративно-територіальний поділ країн світу	9	2	2	5		ДС /2,5
Тема 6. Основні етапи формування політичної карти світу	10	2	2	5	1	ДС /2,5
Тема 7. Сучасна політична карта світу	9	2	2	5		ДС /2,5
Тема 8. Політична географія Світового океану	9	2	2	5		ДС /2,5
Разом за змістовим модулем 1.	81	18	18	40	5	23
Змістовий модуль 2.						
Тема 9. Етнодемографічні аспекти політико-географічного дослідження країн світу	13	2	2	8	1	ДС /2,5
Тема 10. Соціально-економічні аспекти дослідження країн світу	13	2	2	8	1	ДС/2,5
Тема 11. Географія політичних партій	12	2	2	7	1	ДС /2
Тема 12. Електоральна географія	15	2	4	8	1	ДС /5
Тема 13. Політико-географічна характеристика окремих країн та регіонів світу	16	4	4	7	1	ДС /5
Разом за змістовим модулем 3	69	12	14	38	5	17
Модульна контрольна робота						МКР/ 60
Всього годин/балів :	150	30	32	78	10	100

Методи контролю*: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв'язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота

здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

5. Завдання для самостійної роботи

Самостійна робота студента передбачає поглиблене вивчення питань, пов'язаних з темами лекційних занять, опрацювання рекомендованої літератури для підготовки до семінарських занять.

Елементи самостійної роботи студента

Елементи самостійної роботи студента	Кількість годин
читання літератури для занять	20
проведення досліджень	15
збір даних	10
аналіз та інтерпретація даних	8
виконання домашніх завдань	20
підсумковий іспит	5
Всього	78

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо здобувача освіти

- відвідування занять обов'язкове;
- максимальна кількість дозволених пропусків - 2;
- за умови поважних причин (участь у наукових заходах, лікарняний)

навчання може проходити за індивідуальним планом, узгодженим з викладачем.

Політика академічної доброчесності.

- дотримання законодавства про авторське право;
- нульова терпимість до списування

Політика щодо дедлайнів та перескладання.

Семінарські заняття, пропущені здобувачем з поважних причин (довідка, заява), перескладаються усно шляхом відповіді на питання семінарського заняття або шляхом підготовки конспекту по темі семінарського заняття з відповідями на окремі питання. За результатами перездачі виставляється оцінка відповідно до шкали оцінювання роботи здобувача на семінарських заняттях. Перескладання екзамену відбувається згідно розкладу заліково-

екзаменаційної сесії у відповідності до Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки.

V. Підсумковий контроль

Формою підсумкового контролю є екзамен. Якщо підсумкова семестрова оцінка становить не менше 75 балів, то за згодою студента вона може бути зарахована як підсумкова оцінка з дисципліни. В іншому випадку або якщо студент бажає підвищити оцінку, студент складає іспит. При цьому бали, отримані за результатами модульної контрольної роботи, анулюються. Іспит проводиться в усній формі. Екзаменаційний білет містить 3 запитання. Екзаменаційна оцінка визначається в балах (від 0 до 60) за результатами іспиту. При цьому підсумкова семестрова оцінка визначається як сума поточного семестрового контролю та екзаменаційної оцінки.

Питання на іспит

1. Політична географія як наукова дисципліна.
2. Історія розвитку політичної географії.
3. Геополітика як складова політичної географії.
4. Політико-географічна сутність держави.
5. Сутність понять держава, народ, нація.
6. Державна територія, особливості її формування, використання.
7. Склад, величина, структура та морфологія державної території.
8. Типи держав.
9. Залежні території та особливості їх класифікації.
10. Політико-географічне та геополітичне положення країни.
11. Державний устрій країн світу.
12. Класифікація держав світу за формою правління
13. Адміністративно-територіальний поділ країн світу.
14. Державні кордони: класифікація та функції.
15. Особливості формування морських кордонів держави.
16. Поняття внутрішніх вод, територіальних вод, континентального шельфу, виняткової морської економічної зони.
17. Світовий океан та його політико-географічне значення.
18. Політична карта світу: основні етапи формування.
19. Сучасна політична карта світу: її структура та найновіші зміни
20. Залежні території на сучасній політичній карті світу.
21. Невизнані або частково визнані держави світу.
22. Політико-географічна суть питання Антрактиди .
23. Політико-географічна суть дослідження населення держави.

24. Демографічна політика.
25. Сучасні демографічні проблеми людства.
26. Міграція населення: суть поняття, передумови та чинники, види міграції.
27. Поняття національної ідеї.
28. Політико-географічне значення націоналізму та етнічних конфліктів.
29. Суть поняття сепаратизму.
30. Суть поняття економічної політики держави та її значення.
31. Особливості визначення економічного та ринкового потенціалу держав світу.
32. Основні макро- та мікропоказники соціально-економічного розвитку країн світу.
33. Класифікація країн за рівнем соціально-економічного розвитку.
34. Інтеграційні процеси: політична, військова, економічна інтеграція країн.
35. Глобалізаційні процеси сучасності
36. Політико-географічна суть поняття політичної партії, руху та блоку.
37. Географія партійних систем.
38. Політико-географічне значення політичних партій та їх діяльності у сучасному світі.
39. Географія виборів та виборчих систем країн світу
40. Електоральна географія як важлива складова політичної географії.
41. Теоретичні основи дослідження виборів
42. Виборчі системи країн світу та географія їх поширення.
43. Парламентські системи країн світу та історія їх формування.
44. Особливості виборів до парламентів різних країн світу.
45. Суть політико-географічної характеристики країн світу.

І. Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90–100	Відмінно	A	відмінне виконання
82–89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75–81	Добре	C	загалом хороша робота
67–74	Задовільно	D	непогано
60–66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1–59	Незадовільно	Fx	Необхідне перескладання

Рекомендована література

1. Балак І.О., Пікулик О.Б. Антарктика в міжнародних відносинах: історія і сучасність. Вісник Львівського університету. Серія: Філософсько-політологічні студії. 2022. Вип.42. С. 156-162.
2. Балак І.О., Пікулик О. Б. Роль мікродержав Європи в світовій економіці. *Економіка та суспільство*. 2022. №39. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-39-66>
3. Геополітика: Підручник / А. І. Кудряченко, Ф. М. Рудич, В. О. Храмов. К.: МАУП, 2004. 296 с.
4. Гольцов А. Г. Геополітика та політична географія. Підручник. К .: Центр учбової літератури, 2012. 416 с.
5. Гудзеляк І., Ванда І. Політична географія : навч. посібник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2021. 180 с.
6. Дністрянський М.С. Політична географія та геополітика України: Навчальний посібник. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2010. 344 с.
7. Політична географія і геополітика : навч. посібник / Б.П. Яценко, В.І. Стафійчук, Ю.С. Брайчевський та ін.; за ред. Б.П. Яценка. К. : Либідь, 2007. 255 с.
8. Стафійчук В. Політична географія світу : Навчальний посібник. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2016. 306 с.
9. Сюткін С.І. Політична географія : навчальний посібник; Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка. Суми : ТОВ «ВПП «Фабрика друку», 2017.120 с.